

ПЕРИОДИЗАЦИЈА ИСТОРИЈЕ НАПРЕДНОГ СТУДЕНТСКОГ ПОКРЕТА.

ШТА ЋЕМО ГЛЕДАТИ И СЛУШАТИ НА МАЈСКОМ ФЕСТИВАЛУ.

О ОРГАНИЗАЦИЈИ УМНОГ РАДА.

РЕПОРТАЖА — ЗА ЖИВОТ ЧОВЕКА.

ШЕСТА САМОСТАЛНА ИЗЛОЖБА МИХАЈЛА ПЕТРОВА.

НЕДЕЉНИ ЛИСТ БЕОГРАДСКИХ СТУДЕНАТА

У недељу, 11 маја почиње

МАЈСКИ ФЕСТИВАЛ

студената Београда

„Мика Митровић“ на фестивалу

Повучена у сенке двора, испуњена корацама, дозивањима и радном тишином, сведок једне младости у напону цветања, — зграда Четврте интерне клинике је шарени мали свет замислих глумца, разиграних фолклораца, народних певача, чланова оркестра и других марљивих младића и девојка, аматера од срца, полета и моћи. То је знак да ће масовне приредбе, колективне вечери и целокупну делатност на фестивалу обогатити активне групе секција и хор КУД „Мика Митровић“, које уједно прославља свој значајни датум: петогодишњицу оснивања. Од маркантних тачака на њиховом свестраном и богатом програму, у први план очекивања треба ставити драму „Сви моји синови“ од Артура Милера у режији Васе Поповића. Тако су се на једном заједничком послу удружили редитељ опробане сценске снаге и аматери од духа, инвенције и полета. Премијера ће бити изведена на сцени Београдског драмског позоришта 19 маја. Фолклорна секција, после озбиљних припрема и нових адаптација наступиће са својим најбројнијим саставом 20 маја у Дому културе „Браћа Стаменковић“. Фолклорно вече имаће обим ревије народних игара и збирно име „На прелу“. Кореограф Драг. Антонијевић улива поверење својим савесним и интензивним радом. Иза ових репрезентативних приредби неће изостати ни хор, који ће се у границама најскромнијег броја чланова претставити својој публици 15 маја у дворани Коларчевог универзитета. У њиховом програму најзанимљивије тачке свакако су „Бранково коло“ и „Девета руковет“. Са групом народних певача и народног оркестра, ово друштво ће учествовати на великој забавној ревији на Калемегдану 14 маја увече и наступиће у већини тачака на другарској вечери 17 маја у Дому гарде.

Две изложбе

Првог дана Фестивала на свечан начин отвориће се на Правном факултету изложба „Развој студентских организација пре и после рата“.

На изложби ће бити приказани оригинали и снимци из периода развоја предратних студентских организација и учешћа студената у Народно-ослободилачкој борби. Сем тога, један део изложбе биће посвећен учешћу студената у обнови и изградњи земље, развоју њених организација као и културно просветном, забавном и физкултурном животу. Организације Народне технике на Универзитету и великим школама посебно ће изложити своје радове (плочне објекте, једрилице, апарате и друго).

Истог дана, у Основној школи број 4 (Кардељева улица), студенти архитектуре, Академије ликовне и примењене уметности као и ликовне секције „Бранко Крсмановић“ и „Мика Митровић“ изложиле аквареле, графику и уља. Младеновић Слободан, студент архитектуре излаже, између осталог, уља: „Стена“ и „Под Јасребрином“; „Поглед на Народну скупштину“ (акварел) и „Стари Београд“ (графика). Аматер Александар Обреновић студент филозофије, изложиће већи број скица и акварела међу којима се нарочито истиче рад „Пред пролеће у Београду“. На изложби ће бити приказани и радови Драгана Инковића, Зорана Обрадовића и других.

ОВОГОДИШЊИ ФЕСТИВАЛ — СМОТРА ПОЛИТИЧКИХ, НАУЧНИХ, КУЛТУРНО-УМЕТНИЧКИХ И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ БЕОГРАДСКИХ СТУДЕНАТА — ИЗРАЗ СНАГЕ И ЈЕДИНСТВА УДРУЖЕЊА САВЕЗА СТУДЕНАТА ЈУГОСЛАВИЈЕ НА БЕОГРАДСКОМ УНИВЕРЗИТЕТУ, ВЕЛИКИМ ШКОЛАМА И АКАДЕМИЈАМА

О неким проблемима наставе на Економском факултету

Економски факултет нема за собом дугогодишње традиције. Искуства бивше Економско-комерцијалне школе није могао да користи пошто је та школа давала претежно уско стручни комерцијални кадар намењен практицистичким, административним и у већини случајева трговачким захтевима буржоаског друштва, запостављајући и недовољно се упуштајући у теоретску разраду економије. Данас Економски факултет треба да изграђује лик новог стручњака економисте, лик теоретичара и практичног

ствараоца који ће кроз научну анализу наше привредне отворености разветљавати пут њеном даљем социјалистичком развоју. Али, до сада се на пракси показало да Економски факултет није испунио такве захтеве нашег социјалистичког друштва. То је потврђено и у дискусији на недавно одржаном осливачком Конгресу Савеза економиста Југославије где је истакнута потреба извесног заостајања научне теорије иза наше социјалистичке праксе. С обзиром да се на

Економском факултету према природи његове научно-педагошке делатности изучавају углавном проблеми економске основнице нашег друштва која је у овом револуционарном процесу врло динамична, то се непосредно поставља питање да ли он као нови факултет може са постојећим снагама да оспособи високо квалификовани кадар који ће не само знати да правилно анализира и праги дијалектички процес нашег друштва, већ и да буде предводник тога развоја на економском пољу.

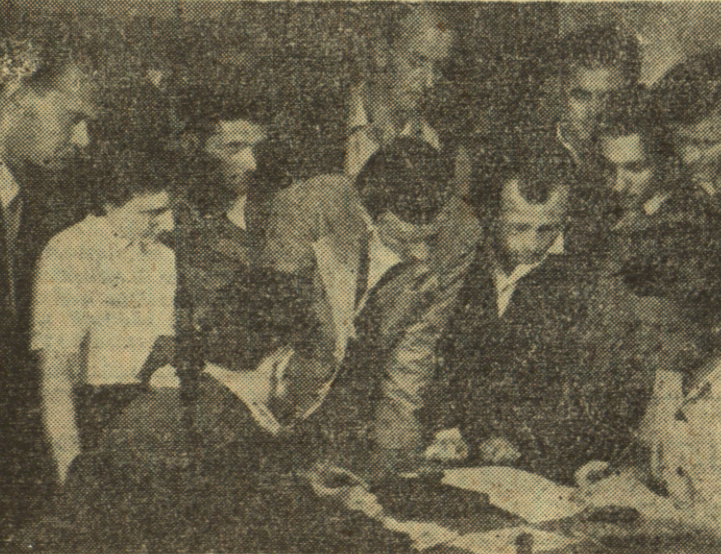
Уопште узевши сматрамо да се томе захтеву не може одговорити без решања неколико основних проблема.

Најглавнији од њих јесте изградња наставног кадра на факултету, како би се отклонила, за сада највећа диспропорција између броја наставника и броја студената на једном факултету у земљи. Наиме, постоји свега 14 сталних наставника, 14 хонорарних, 11 асистената и 4 лекара који раде са преко 4300 редовних и ванредних студената. При оваквом минималном броју сталних наставника релативно велики број хонорарних наставника услед преаузаности на другим привредним дужностима није у могућности, не само да се бави научним радом, већ и да наставу редовно обавља (а уколико је обавља она је претежно слабог квалитета, трпи од практицистичког карактера и као таква губи ауторитет и научну озбиљност). Решење за ово питање требало би првенствено тражити у уздизању младих научних кадрова који су своје способности опробали било у пракси било на факултету. Постојеће наставнике треба растеретити разних задужења ван факултета а нашим повезивањем са праксом омогућити им да се више баве научно педагошким радом као својим основним задатком.

(Наставак на другој страни)

Смотра студентских радних бригада

На дан отварања Фестивала у 9 часова пре подне, извршиће се смотра 60 студентских радних бригада, које ће овог лета учествовати на изградњи хидроцентрале на Власини, ваљанонице бабра у Севојну и фабрике каблова у Светозареву. Смотра ће се одржати на Калемегдану код Сахат куле. Бригаде ће се окупити до 9 часова а тада ће команданти бригада предати рапорт. После пријема рапорта извршиће се смотра бригада, а затим ће студенте бригадисте поздравити другови: Михајло Швабић, министар Владе Србије, дугогодишњи омладински руководилац и организатор прослављених омладинских радних акција, Здравко Вуковић, секретар ЦК НО Србије и Милић Бугарчић, секретар Универзитетског комитета КПС. После смотре, бригаде ће продефиловати од Калемегдана, преко Теразија до Трга Димитрија Туцовића.

Студенти Високе саобраћајне школе приликом уписа у радне бригаде

Десет хиљада бригадиста

Одзив студената за овогодишње радне акције је много масовнији него ма које године од ослобођења. Уписивање у бригаде већ је завршено. До 24 априла јавило се 9905 бригадиста. По факултетима пријављивање је такло овако: Медицински факултет 2388 бригадиста, Филозофи 900, Економски 650, Грађевински 178, Фармацеутски 140, Машински 508, Стоматолошки 200, Технолошки 319, Рударски 150, Правни 680, Електротехнички 360, Пољопривредни 530, Шумарски 280, Ветеринарски 510, Природно-математички 1103, Висока саобраћајна школа 191, Виша педагошка школа 270, Новинарска и дипломатска висока школа 300, КУД „Бранко Крсмановић“ 140, С.Т.В. „Партизан“, друштво београдских студената 60, Позоришна академија 48.

Учешће научних група

У оквиру Мајског фестивала на факултетима Београдског универзитета одржаће се и смотре радних научних група и стручних секција. Смотре по факултетима треба да се заврше до 18 маја, а тада ће се на Правном факултету одржати смотра читавог Универзитета за коју долазе у обзир најбољи награђени радови. Правни факултет припремио је седам радова који ће бити оцењени 13 маја. Интересантно је да су и студенти прве године овог факултета показали велико интересовање за обраду разних проблема који

ису уско везани са школским традицијом. Од седам радова три су изградиле студенти прве године.

На Медицинском факултету награђена су четири научна рада. Прву награду добио је рад Difteria magna апсолвента Милорада Радотића. Са том темом он ће учествовати и на смотри свог факултета.

Научне групе београдских факултета припремиле су и већи број научно-популарних предавања која ће се одржавати за време Фестивала до разних предјезака.

ПОВОДОМ ПРВОГ МАЈА ИЛИ ПРВОГ АПРИЛА

Држећи се традиција, ЦК СКП (б) је и ове године објавио листу првомајских парола. Оне су, на изврстан начин, значајан документ о совјетској унутрашњој и спољној политици. Од укупно 59 парола, највећи број упућен је народима Совјетског Савеза, радницима свих грана привреде. За њих је карактеристично да су пуне израза „штедите“, „повећајте“, „више“, „брже“, „боље“ и сличних, које на ласкав начин говоре о довитљивости пропагандног апарата бирократа из Кремља да на разноврстан начин изразе оне познато совјетско „давај“.

Уосталом, то су познате ствари о којима пароле не говоре ништа ново. Оне су само израз постојећег стања и стања које ће му следити све дотле док совјетски трудбеници не буду успели да заврше оно што су започели по Лењинином руковођаством, да стварно узму власт у своје руке. Занимљивији је онај, мада малобројнији део парола које говоре о совјетским спољнополитичким циљевима.

Земљама „народне демократије“ упућена је свега једна честитка. Нимало случајан потез. Оне су током послератних година до те мере изгубиле националну самосталност, да их совјетски пропагандисти мирне душе могу све стрпати под заједничку етикету. Зар се Румунија, у којој 13 совјетских компанија држи сав привредни живот, из чијег се главног града депортира 200.000 људи (једна петина становништва) у Баранганску Пешчару, у којој се потчињава све и свако циљевима московске политике и московским намесницима, зар се таква Румунија може сматрати слободном земљом и земљом уопште? Или је то, можда, Пољска чију армију води један импорт-маршал и официјерски корпус, у коме половину представљају Руси, а другу половину њихова послушна пољска „млађа браћа“? Или Албанија — која пропорционално својој величини туче рекорд у броју концентрационих логора (преко 10 великих)? Непотребно би било повеселити свакој од ових провинцијских губернија посебну паролу, јер на њих се, коначно, односе и „унутрашње“ пароле о „више, боље и брже“. У том погледу народи ових земаља стекли су равноправност с народима СССР-а, на чему им нико не може позавидети.

Из ове „братске породице“ унесрећених народа, издвојени су Кинези. Њима је додељен посебан простор и посебна пажња. Вероватно због тога што Кинези не показују нарочито одушевљење да буду марионетске лутке у вашарској шатри совјетске спољне политике.

„Одважном корејском народу“ посвећена је такође посебна паролa и упућен му је поздрав солидарности у борби против „агресора“. Руси су то благовремено учинили, јер ако наставе са истом политиком одбијања споразума коју свд воде, тешио да ће идући Први мај дочекати још који Корејац! Истовремено, они су овим показали и то ко инсистира на продужетку ратних разарања у овој опустошеној земљи.

Једна од најшљивијих збирки ових првомајских парола исфабрикована је у пропагандном апарату Јединствене социјалистичке партије Немачке. Од 85 парола четрдесет и једна позива на залагање, а у осталима се тражи формирање „сопствених оружаних снага“ и истовремено напада оживљавање „немачког милитаризма“, или тврди да је граница на Одри и Ниси „граница пријатељства“. Читав овај галиматјас зачињен је честитком „за дуг живот“ Сталину. Јер није ваљда смео Пик дозволити да га претентне московски патријарх Алексеј, који је у току ускршњих празника служио посебно мопетствију за дуг живот Сталина, „богом помазаног вође совјетског народа“.

А. ВЕСЕЛИНОВИЋ

ПЕРИОДИЗАЦИЈА ИСТОРИЈЕ НАПРЕДНОГ СТУДЕНТСКОГ ПОКРЕТА

Са великим заклањеним, тек отскара, пришло се систематичком раду на сакупљању извора за проучавање историје напредног студентског покрета у Београду. Да би рад у пуној мери имао карактер организованог посла, било је потребно, како се то чини при раду на историји и других акција и делова, да се најпре покуша да да периодизација. Питање периодизације никако није формалност. Правилно рашчлањавање целине на више или мање заокружене отсеке целине, уз давање основних карактеристика тих временских отсека пружа истраживачу ову неопходно потребну јасноћу и могућност за систематизирајућу анализу, која као метод рада једина може дати праве и пуне резултате. Без сумње, полазни нацрт периодизације никако не мора у целини остати: готово је правилно да истраживања и ту врше знатно померања. Али, полазни нацрт је неопходно потребан у даљој операцији као оријентациона база, и — друго: он је сам већ резултат извесног учивеног рада...

Из историјата СТУДЕНТСКОГ ПОКРЕТА

Студентски покрет на Београдском универзитету био је део стварности, с једне стране, читавог живота и развоја старе Југославије, а с друге стране, посебан део напредних снага земље на чијем се челу налазила КПЈ. Разумљиво је отуда што је периодизација напредног студентског покрета одражавати развијање саме стварности онога времена. Међутим, исто су тако разумљива извесна мала временска отуђивања, пошто се ради о једном ипак релативно самосталном покрету који има и мора имати својих посебних особености.

Четири фазе развоја предратног студентског покрета

Историја напредног студентског покрета може се поделити на четири фазе. Прва захвата период од обнове рада на Универзитету у Београду 1919 године до шестојануарске диктатуре и укидања политичких странака. Друга фаза обухвата време Александровске Југославије, од завојења монархофашистичке диктатуре до краја 1934, тј. до формирања Акционог одбора стручних културних, економских и спортских удружења на Београдском универзитету. Време од стварања Акционог одбора до стварања Уједињене студентске омладине (крај 1936) и стицања пуне превласти комуниста међу београдским студентима (1937) представља трећу етапу у развоју напредног студентског покрета на Универзитету у Београду. Четврта фаза захвата период од краја 1938 односно 1937 до рата.

У времену од 1919 до 1929 у Југославији је формално постојала парламентарна демократија. Но, то није нимало сметало да се одмах забрани рад КПЈ. Овај временски отсек више само хронолошки претставља прву етапу студентског покрета. Стварно, напредни студентски покрет, коме је основну представљала делатност комуниста, почиња на Београдском универзитету од 1931 год. Ипак, никако не би било правилно рећи да се баш никакав глас комуниста није чуо у животу студената и пре 1929 године. Основни политичку боју делатности студената до Шестојануарске диктатуре дају борбе ситно-буржоаских и буржоаских странака које се преносе међу студенте. Ипак, и такав, покрет студената је често био управљен против владе па и власти, нарочито у првим годинама. По класној припадности већине студената и по активној политичкој оријентацији — покрет има у себи све оне карактеристике

које су својствене ситној буржоанији. У првим годинама иза рата, у општем економском и политичком врењу (1919—1921) у новој држави која се одмах показала бременита бројним супротностима, но и иза привремене стабилизације

Прве велике револуционарне акције београдских студената

Промена настала шестим јануаром била је не мала и за буржоаске и ситнобуржоаске странке. Никад са моћним кореном у народним масама, увек се борили пре свега за сопствене интересе, политичари буржоаских и ситнобуржоаских странака, када је њихов краљ забранио шепртлава рад њихових странака, одмах су мудро послушали наређење старијег (ер је краљ и по милости бојкој), и збуцки се у мишије рупе. Њихови рањиви утицај на универзитетску омладину све се на минимум. Комунисти, иако ни сами нису представљали ни организовану ни уопште већу снагу, избијају на чело студентске омладине, пошто су једино они били прави борци противу краља — кривољетника и краља — убице (како су Александра звали нешто касније француски месоџи), чинио их је политички активним и против режима. Масовни иступи студената године 1931 у демонстрацијама против фашистичке Италије, које су се потом обрнуле против владе, која је покушала да их спречи и масовни сукоб студената у Студентском дому са жандармима, названи су „прва ластва

је капиталa (1923), све тамо до 1925 године, политички живот студената био је врло интензиван и сукоби са режимом нису били наивне природе. Од 1925 године студентски политички живот губи ранију радикалност, иако је на махоме и даље знао бити ситно-буржоаски плаховит. За читаво ово време, иако је реаговала и на појаве везане на живот Универзитета, политичка делатност студената била је више управљена споља, односно претстављала је одсек политичких борби ван Универзитета. У то доба политичка акција студената је малостудентска. Прве пароле о борби за чисто студентске интересе (разуме се, у вези са борбом радног народа, за права која су му била одузета), за студентски покрет дали су студенти који су били комунисти. Дакле, за време до 1929 године тешко је говорити о неком напредном студентском покрету, и као напредном, и као чисто студентском, и као покрету који би имао неку већу снагу и претстављао целину. Политичка делатност студената на Универзитету у Београду још је само антирежимска, но иако стиховиса ипак од значаја и историјски позитивна.

опште демократске борбе против Шестојануарске диктатуре“. Главну садржину политичког рада ове етапе напредног студентског покрета за Београдском универзитету претстављале су — прво унутар студентских редова: борба за остварење стручних удружења, а затим напор за сједињавање појединачних акција и формирање Акционог одбора стручних, културних, економских и спортских удружења на Универзитету; — друго: борба за аутономију Универзитета, пошто је она била једино легално средство којим се могло спречавати да се и Универзитет потпуно укључи у службу диктатуре и реакције. Политичка живот у то доба особито се огледала у време избора за управе студентских удружења, док се друштвено економска делатност одвијала преко ново основане „Самопомочи“. Ова се етапа завршила са Четвртим партијском конференцијом КПЈ, којом је завршен најмучнији период у животу КПЈ.

Иво Лола Рибар и „Уједињена студентска омладина“

Трећа етапа, иако не трај дugo, богата је садржином рада и догађајима. Наставља се и долази до кулминације борба за пуну превласт комуниста у студентском покрету и борба против изграђана аутономије. Док се борба у претходној фази завршавала без крви, сада су пале прве студентске жртве и дошло је до масовног хапшења и бацања студената у логор. По што дозвољеним формама нису могли бити свладани, напредне студенте је тербало масакрирањем слојсти и бацати на колена. Напредни се студенти нису повукли, него су одговорили богатим и моћним политичким радом. Настала је криза која се завршила победом студената.

Поред тога што се раније садржина борбе успешно реализовала у стварању уједињене студентске омладине и путне превласти комуниста међу студентима (година 1937) и што је аутономија слајно одбрана и нашла своју гарантиту у лицу новог ректора, у овој етапи напредни студентски покрет излази из уске студентске садржине рада и потпуно се укључује у борбу напредних снага у земљи и у свету. Овај нови моменат нарочито је наглашен у лицу Иве Лоле Рибара, који уноси моћан импулс у рад „Уједињена студентска омладина“ уствари је народно фронтска организација међу студентима и она се истовремено бори за мир у свету. На тој линији је и одлазак студената Београдског универзитета, поред осталих комуниста Југославије, у Шпанију, у борбу против отворене акције фашизма.

Четврта и последња етапа напредног студентског покрета на Београдском универзитету пада у време консолидације КПЈ под новим руководством на челу са другим Титом. Више него икад раније студентски покрет одржава и преноси у своје редове борбу Партије на читавој, и унутрашњо — политичкој и спољно — политичкој линији. Све до 14 децембра 1939 године, када долази до поновних студентских жртава и поновних сукоба не само са реакцијом на Универзитету и не само са полицијом у просторијама Универзитета, него са државном влашћу и на улици — ова етапа изгледа мирна. Делатност напредних студената снажно се развија у ширину: моћна економска организација „Потпуно удружење студената“, Фонд за здравствено заштиту студената, велика културно активност, часописи и листови, дебати клубови и вечери. На широком политичком плану студенти се боре за мир и против увлачења Југославије у рат са рачун империјалиста, а затим се боре против фашизације земље и фашизма уопште. Од општих парола борбе напредних снага у свету од године 1937 на основу читаве политике КПЈ од 1937 прелазе се на стваралачку примену тих општих идеја на услове у Југославији. Четрнаести децембар 1939 године у коме су студенти масовно учествовали уз раднике и све оне који ће бити кадри да поведу борбу против фашизма, претставља прво најављивање покрета маса против реакционог режима који ће свој пуни епиглот добити 27 марта 1941 год. Ту се студентски покрет укључује у општи непосредни народни покрет против реакције и фашизма. У народно ослободилачком рату, којим изостава ту борбу, неће бити посебног студентског покрета, али ће студенти Београдског факултета у врло великом броју учествовати у борби и носити добар део тежине Револуције на својим плећима, у поредо са осталим радним слојевима. У великој мери, они ће тада бити и на челу борбе младог поколења.

Б. ХРАБАК
асистент Универзитета

Студентски ХЕРОЈИ

Милић Радовановић

Драма се одиграла у Врбци крај Аранђеловца 10 фебруара 1941 године. Жандармеријској ставији неки сеоски издајници јавно је да се у једној сеоској кући налази група партизана. Истог момента у том правцу упућена је група жандара, Прикрадајући се успели су да откопају кућу.

Имајући само паштоље сва три партизана у намери да се пробају изашти су из куће. У неравној борби партизани су изгинули. И како је то био „обичај“ сва тројица су били изложени пуних пет дана на арањеловачкој пијаци; међу њима су грађани познати и некадашњи ученици арањеловачке гимназије, Милић Радовановић, члан Окружног комитета Партије за Крагујевац.

По упису на Медијински факултет одмах се прикључио напредном студентском покрету. Да би могао да настави школу, морао је да се запосли у Српском медијинском друштву. Испите је полагао са најбољим успехом. У студентским демонстрацијама 14 децембра узео је активног учешћа.

Години 1941 затекла га је у селу. Још пре почетка устанка, повезао се са партијском организацијом у којој узима активног учешћа у припремама за устанак. Када је прва група, са којом је из његове куће отишло седам чланова, пошла у одред, Милић је остао и даље у селу и припремао одлазак других бораца.

Када су им 2 септембра 1941 фашисти запалили кућу и стреличили оца, Милић је отишао у одред.

Способан организатор и храбар, Милић је прво постао секретар Окружног комитета СКОЈ-а, а позиче и Окружног комитета партије на којој је дужности и потпуно. Из његове куће осим њега и оца удавио се један брат у Лиму као партизан 1942, а мајка 1943 четници су заклали његову мајку и сестру.

За све време до погибје Милић је остао у Шумадији као један од организатора борбе против фашизма и домаћих издајника. **Стеван ТАТИЋ**

Помоћ у невољи

— Сињоре, ако и ово подметнете можда ћете дохватити.

О НЕКИМ ПРОБЛЕМИМА НАСТАВЕ НА ЕКОНОМСКОМ ФАКУЛТЕТУ

(Наставак са прве стране)

Поред тога ваља озбиљно и смело прићи скраћивању наставних програма иплатанова и уклањању постојеће исцрпаности на низ предмета и велики број испита. Самим тим избегла би се површност студирања која је неминовна при овако великом броју предмета и испита и која доводи до подударана материје из многих предмета или до прејудницирања наставног градива појединих предмета на рачун других.

У овој школској години наставни програм је оријентисан на усмеравање студија кроз четири отсека — опште економски, производни, трговински и финансијско-ревисни. Али такво усмеравање није потпуно у сагласности са захтевима наше праксе, па је недавно на једном саветовању уз присуство Претседника Савета за провету, науку и културу НРС, Ректора универзитета и око 50 претставника из разних привредних и друштвених установа, поново о томе дискутовано. По досадашњем развоју овог питања, може се закључити да наставни план и програм треба измислити и приближити нашој социјалистичкој пракси без неке посебне специјализације а уз задржавање општих економских

предмета који могу да пруже основну економску наобразбу нашим студентима. Но и овакво решење питања било би у суштини механичко, уколико се претходно не изврши озбиљно скраћивање наставних планова и програма, фузионисање сродних предмета и сажимање испита у тзв групне испите. Ваља задржати само основне економске предмете који ће се предавати и полагати као једна научна целина и који ће оспособити студенте за стицање општих економских знања. Неоружани са таквим знањем они ће уз усвајање марксистичко-дијалектичког метода моћи правилно да тумаче и у пракси спроводе све оне нужне промене које настају у развоју наше социјалистичке стварности. Тада ни специјализација не би претстављала проблем, јер би се теоретски добро оспособљени свршени економисти брзо снашли у свакој привредној области. Тиме би поред осталог била створена и могућност за поновно звобење дилемских радова, што би у целини допринело озбиљнијем студирању на Економском факултету.

Ако се узме у обзир да ће само у овој школској години дипломирали око 300 студената,

а то конкретно значи да ће сваки срез у Србији моћи да добије по два до три дипломирања економиста, онда ће овакав систем студија поставити и захтевати да се учини крај и тенденцијама стварања разних економских курсева за краткорочно оспособљавање кадрова (на пример шестомесечни курс за књиговође при Министарству финансија НРС) који услед укости економске наобразбе не могу да одговоре својој намени јер стварају стручњаке уске специјалности и несолидне стручњаци који су као такви склони да се брзо бирократизују и воде грчевиту борбу за екзистенцију на свом радном месту, јер за друго нису оспособљени. Огромна материјална средства која иду на издржавање оваких економских курсева као и другу економску помоћ, треба пружити Економском факултету, а он ће стварати стручни кадар неопходан нашој привреди, јер перспективан развоја наше привреде тражи све више факултетски оспособљених стручњака који једино могу подмитити њене теоретске и практичне захтеве као и захтеве социјалистичког развоја уопште.

Владимир РАШКОВИЋ
асистент Економског факултета

Шта ћемо гледати и слушати на Мајском фестивалу

Трећи по реду Фестивал који студенти Београдског универзитета одржавају од 11 до 21 маја 1952 године, треба да прикаже степен до кога је Савез студената дошао у свом развоју. Први и други фестивал у 1948/49 и 1949/50 години, снажно су манифестовали снагу и јединство студентског покрета, његову политичку спремност у изградњи социјалистичког поретка код нас, као и значајне успехе на стручном и културном пољу.

Овогодишњи фестивал у складу са новим условима под којима се одржава, приказује активност наших организација у свим њеним облицима. Стварање Савеза студената Југославије и учвршћење његових основних организација — факултетских удружења — знатно је допринело широј и садржајнијој активности студентских колектива на свим факултетима Универзитета, великих школа и академија. Циљ је Фестивала, да без посебних припрема у удружењима, прикаже јавности до сада постигнуте резултате наших организација у њиховим напорима, да у својој средини одгајају друштвено активне и за будући позив солидно оспособљене стручњаке.

Вече народних игара КУД-а „Бранко Крсмановић“

На овогодишњем Мајском фестивалу Београдског универзитета, у уторак 13 маја, ансамбл народних игара КУД-а „Бранко Крсмановић“ добитник прве награде на фестивалу културно-уметничких друштава Београда даће своју приредбу на Летњој позорници на Калемегдану.

На програму ће бити изведен низ најбољих достигнућа овог ансамбла.

Цео ансамбл ће са својим солистима извести завршно коло из бала „Лицитарско срце“ од Крешимира Барановића. Као солисти учествују: Вера Костић, Јованка Бјегојевић, Бојана Перих и к. г. Бранко Марковић и Милан Момчиловић. Наш балет данас зависи од младих снага. Пошто су ученици Средње балетске школе показали видне резултате, као и уопште наши млади балетски уметници, можемо очекивати да ће балетска уметност код нас ускоро постићи значајна остварења.

У недељу 18 маја на Коларчевом народном универзитету наступиће КУД студената Београдског универзитета „Бранко Крсмановић“ и студенти Музичке академије. „Бранко Крсмановић“ ће извести Моцартов Реквием. Под управом Богдана Бабића и уз сарадњу солиста Злате Сесардић, Милице Милединовић, Бранислава Симоновића и Жарка Швиђа, „Бранко Крсмановић“ је већ шест пута извео Моцартов Реквием: четири пута у Београду и два пута у Сарајеву. Сваког пута је препуна сала, као можда ни на једном другом концерту, одушевљено поздрављала извођаче. И то с пуним правом, јер је „Бранко Крсмановић“ постигао успех који далеко премашује оквире аматерског музичирања. Као другу тачку студенти Музичке академије известиће Псалом 112 од Хендла. Ово дело се први пут изводи у Београду после рата. Наши будући професионални радници на пољу музичке уметности, уложили су велики труд да Хендлово дело што боље изведу.

У понедељак 19 маја на Коларчевом народном универзитету хор КУД „Бранко Крсмановић“ и оркестар Београдске филхармоније известиће „Стабат Матер“ од Росинија. И ово је такође прво извођење после рата. После успеха са Моцартом, чланови КУД „Бранко Крсмановић“ помоћници од стране Београдске филхармоније, приступили су спремању Росинијевог дела са одушевљењем. Надамо се да успех ни овог пута неће изостати.

Фолклорна група „Бранко Крсмановић“ на фестивалу 1950 године

Велика ревија на Калемегдану

Једна од најзанимљивијих тачака Фестивала, несумњиво, биће велика студентска ревија 14 маја увече, на читавом простору иза Сахат куле. То ће вече бити посебно разоноди, забави и весело студената Београда.

Сада се врше обимне припреме да се терен за ревију што боље уреди. Пашина ће бити откоњена постављањем бетонских кошки за играње на 400 квадратних метара простора. Остали део терена студентске радне бригаде ће изравнати, почистити и декорисати.

На неколико стотина столова биће сортирани бифеи.

На главној позорници изводиће се уметнички програм од 20 до 21,30 часова. У њему ће бити заступљене шпанске игре, квартет гитара, весело вече радио Београда, бокс-меч, рвање и сл. По завршетку програма место на главној позорници заузме цез са својих 30 чланова.

Помоћна позорница оживљава тек у 22.00 часа. Она ће се налазити у области столова „близу централног бифеа. Када музика за игру буде имала паузе, на помоћној позорници ће да наступа радио певачи Београда уз пратњу малог оркестра КУД „Бранко Крсмановића“. У 23.30 завршава се програм помоћне позорнице, а на другом крају терена почиње приказивање кратких цртаних филмова.

Од поноћи па до пред зору свираће музика за игру.

Академско позориште изводи „ДЕЦУ СУНЦА“

Академско позориште у јесен ове године наставља тридесет година свога постојања и рада. Тридесет година културне активности која прелази оквире Универзитета, активности која је уродила откривањем и уздизањем читаве плејаде уметника и која је од овог малог позоришта начинила расадник талената и гнездо праве културе. Данашња генерација младих која се окупила на рад у Позоришту припремиће идуне године прославу овог значајног јубилеја. Почеле су прве припреме за сакупљање материјала из историјата Позоришта. Треба много изгубљеног материјала пронаћи, расветлити заборављене подвиге. Први корак у припреми за прославу биће уздизање уметничког нивоа постојећег репертоара у вољаж испред најбоље традиције.

На Мајском фестивалу Позориште ће иступити с премијером драме „Деца сунца“ од Максима Горког. Спремање овог комада у режији Мирослава Беловића налази се у техништу рада позоришног колектива последњих шест месеци. Рад је био напрегнут. Пред младим глумцима је стајао тежак задатак овладавања компликованим психолошким ликовима интелектуалаца који ни сами себе не могу да нађу и оуше се откинути од свог корена — народа. Осетљива душа Лизе Фјодоровне која одудара у суровој средини изгледа свима болесна. Али њено срце често задирхти струјањима живог живота.

ПРОГРАМ МАЈСКОГ ФЕСТИВАЛА

11 МАЈ — НЕДЕЉА

У 9 часова:
СМОТРА РАДНИХ БРИГАДА студената Београдског универзитета, великих школа и академија на Калемегдану код Сахат куле. Учествује 60 радних бригада које ће радити на изградњи кључних објеката у НР Србији.

У 11 часова:
ИЗЛОЖБА О ЖИВОТУ И РАДУ СТУДЕНАТА Београдског универзитета, великих школа и академија (Правни факултет).

У 17 часова:
ИЗЛОЖБА ЛИКОВНЕ ДЕЛАТНОСТИ студената Београдског универзитета, великих школа и академија (Зграда Основне школе бр. 4, Кардељева улица). Учествују: студенти Академије ликовних уметности, Академије за примену уметности, чланови ликовне секције КУД „Бранко Крсмановић“ и студенти — аматери Београдског универзитета и великих школа.

СВЕЧАНО ОТВАРАЊЕ ФЕСТИВАЛА

1. Хеј Словени — пева хор „Бранка Крсмановића“.
2. Интернационала — хор „Бранка Крсмановића“.
3. Поздравна реч Миледиња Шкића, председника Универзитетског одбора ССРЈ.
4. Крета Одак — „Разговор са четом“ — пева хор „Бранка Крсмановића“.
5. Стеван Мокрањец — „У рукавет“ — пева хор „Бранка Крсмановића“.
6. Јосиф Маринковић — „Пролетња зора“ — пева хор „Бранка Крсмановића“.
7. Алфред Пордес: „Македонско оро“ — изводи ансамбл народних игара „Бранка Крсмановића“.
8. Фредерик Шопен Ноктурно Де-дур — изводи на клавиру Слободан Петровић, студент Музичке академије.
9. Јоханес Брамс: Скерцо еф-мол — изводи на клавиру Слободан Петровић.
10. Роберт Шуман: Орах — пева Љубица Врсајков, студент Музичке академије.
11. М. Мусоргски: Гоплк — пева Љубица Врсајков.
12. Јаков Голубац: Завршно коло из опере „Еро с оног свијета“ — изводи ансамбл народних игара „Бранко Крсмановић“, солисти: Милена Петровић и Александар Жупаневац, кореограф: Бранко Марковић.

12 МАЈ — ПОНЕДЕЉАК

У 20 часова — Београдско драмско позориште
Е. Ростан: „Романтичне душе“ — изводе студенти Академије за позоришну уметност. Редитељ: Богдан Јерковић.

13 МАЈ — УТОРАК

У 20 часова — Летња позорница на Калемегдану
КОНЦЕРТ АНСАМБЛА НАРОДНИХ ИГАРА „БРАНКА КРСМАНОВИЋ“:

1. К. Барановић: Завршно коло из балета „Лицитарско срце“.
2. „Игром кроз Србију“ (дивертисман стилизованих српских игара).
3. Ј. Голубац: Завршно коло из опере „Еро с оног свијета“.
4. А. Сребрић: „Линцо“.
5. В. Војновић: Буљвачко момачко коло.
6. Ванатска петорка.
7. Алфред Пордес: „Македонско оро“.

14 МАЈ — СРЕДА

У 20 часова — Калемегдан (код Сахат куле)
ВЕЛИКА СТУДЕНТСКА РЕВИЈА. Учествују: школа „Торез“ са шпанским итрама, КУД „Бранко Крсмановић“ са квартетом гитара и певачима далматинских песама, КУД „Мика Митровић“ са народним оркестром и народним певачима, цез оркестар „Медикуе“. На крају егзибициони бокс меч, рвање и кратки цртани филмови.

(Програм за остале дане објавићемо у следећем броју)

Колективна изложба студената—сликара

И они ће рећи нешто о себи... Са оловком и кичицом у руци, са амалгамом свежих боја, марљивошћу и заносима, на засенченим платнима, нежно вајаним фигуринама, и лирски питомим ир тежма, студенти сликари ће остворити своју колективну изложбу као знак истрајног учења и делатности без смирења. Одани свом позиву и уверени у себе, они ће открити свој мали свет предела, поднебља, дечјих тела и људских топова у свакој линији.

Академско позориште ће нам пружити задовољство да видимо ову драму први пут оживљену на београдској сцени.

В. Филдоровић — ЗИДАР

С Аутопутта

Барјак на јарболу, Чујеш „Хеј Словени“
И онда клицања — ко слави росе
Слију се до срца бригадирског, што се
Јарким зраком новог дана зарумени.

Пејсажи певају језицима боја
Под раскошним сунцем о радости младих;
Села поздрављају омладину, која
Аутопут гради.

И чини ти се у зени тог јутра
Разгара се рујна булка наших снова
А троструко „ура“ за велико Сутра.

У реку заноса бескрајних се слива
Ко пучином неба јата голубова,
Овде деценија сан стварношћу бива.

У пространству жуте плетенице жита
Бујају радошћу — с радошћу се сплеле.
Песма завихори. Из даљине само
Ко шатори снежни барак се беле.

Сијају пространства од светлости рада,
Од зноја што искри и што земљу храни.
Певају и расту ко Аутострада
Сунчаном топлотом испуњени данн.

И зрак сунчев што ти пали младо лице
Све ће снова твоје за земљу да злати
Као сремско жито росне пахуљице.

Замахни пијуком, лопатом захвати
Нови масни грумен из срца прице,
Сваки нови жуљ ће бисером да плати.

Владета ВУКОВИЋ

Критике и прикази

Шеста самостална изложба Михајла Петрова

Шеста самостална изложба Михајла Петрова због свог у неколико перспективног карактера...

1923 године дат у једној тавани, драматично огуслистој гами, носи у себи извесне утицаје кубизма...

таси се, а на месту тога тежи се једном натуралистичком подражавању без стварних животних варијација...

стичког и експресивног („Меланхолија“, „Портрет Живана Чукулића“) Михајло Петров није нашем сликарству додао неке вредности...

М. МИЛОШЕВИЋ

Михајло Петров појављује се у нашем сликарском животу после I светског рата, када се у њему воде борбе око нових уметничких схватања...

Ако бисмо ишли хронолошким редом даље наишли бисмо на један низ пејзажа и мртвих природе, који чине једну самосталну целину...

Изложени графички радови на овој изложби показују смисао и љубав Михајла Петрова за ову област...

Његов стваралачки опус врло је богат и разноврстан; тематски оскрбљен, карактеристичан за пределе, мртве природе и портрете...

Међутим, многе слике, нарочито оне, рађене за последњих неколико година почињу да губе оне озбиљне и узбуђене садржаје...

РАЗМИШЉАЊА ПОВОДОМ ЧЛАНКА М. МИРКОВИЋА „Пођимо људском лицу у сусрет“

Музички живот

ТРИ КОНЦЕРТА

Андор Најфелд виолиниста из Штокхолма и Кора Милко, пијанисткиња из Суботице приредили су 29 априла вече соната...

Фореа, Листа, Милојевића и Коњовића. Слушајући извођење Баха, Моцарта и Бетовена, добијасмо се утисак као да је то нешто сасвим страшно и непознато...

ствену целину, него што је ишао за већим детаља овог богатог и узбуђеног дела. Нисмо чули фина психолошка нијансирања Штраусова...

цима, него да стваралачки делује на нас. Допуштам себи да изнећу заграда извесном свој случају.

Полазило од тога, да питање анализе тих радова релативно захтева не малу одговорност и познавање како литературе уопште, тако и естетике.

Овој години одређују по одсецима и специјализују поједину грану применених уметности. Прошле године изашла је из школе прва генерација дипломираних стручњака...

врати“. Добар закључак, али се није усудио да бар једну строфу (из познате песме „Опрочица са завичајем“) унесе у свој чланак...

Шта може бити снажније за људска осећања, инстинкт и машту од конкретне стварности коју гледамо, у којој смо од првих дана па до последњег дана, живот се мора непрестано осећати, али зато увек не мора доћи звонка, сунчана и радосна песма...

Пијанисткиња Вера Вељков-Медјковић одржала је 5 маја свој први солистички концерт...

На осмом концерту у прелатни Београдска филхармонија под управом Живојина Здравковића, уз суделовање виолинисте Владимира Марковића...

Због својих оскудних могућности, виолиниста Владимир Марковић изнео је сасвим безбојно слајни Дворжаксов концерт...

Ми се не задовољавамо тиме ако се изрекни општи судови и закључци којима се одбацује све и прелатнује, чак и оно што у нашој поезији заслужује скромну пажњу.

Када се још неколико редова говори о некој другој песми „Опрочица са завичајем“, М. М. ми замера за „неопредељеност изјављивања предела и видика“...

Предраг ПЕРОВИЋ

Исправка поводом чланка

„Академија за примењену уметност“

В. Братуша — ДЕЧАК

Из чланка под горњим насловом у броју од 1 маја о. г., приликом техничког прелома листа испуштено је читав један пасус, а промакао је низ штампарских грешака...

другој години одређују по одсецима и специјализују поједину грану применених уметности. Прошле године изашла је из школе прва генерација дипломираних стручњака...

школске радне просторије увек оставају утисак неких сталне занимањиве изложбе из којој радови нису баш пробрани и систематизирани, али који имају ту предност што се могу посматрати како излазе из колееке, како се из дана у дан обнављају и усавршавају...

Погрешно је да неко пре времена сахрањује наше стихове, Уместо да наше нејасне видике учини сучајнијим, ширим, разумљивијим и за друге и за нас саме. Потребно је савесније проучавати радове, дијалектички мислити и говорити о њима. Само на тој критици би се могло гми учини, превазилазећи оно што смо сами написали, тиме и себе, издући увек и све више узлазном линијом, све крупнијим корацима ка правим уметничким достигнућима.

Живојин НИКОЛИЋ ст. филос. групе

О нашем раду За живот човека

и поводом приказивања нашег рада у „Народном студенту“

Похвална је намера свих оних којима су у последњим бројевима „Народни студент“ писали о нама (Број 1, 6, 9). Сва су та писана добро помислила. Међутим, како те репортаже и информације не обавештавају читатеље ни приближно о раду Удружења студената Академије ликовних уметности, то нас је навело да пошаљемо овај напис у коме бисмо указали на корене неких потребних схватања и укратко додирнули неке резултате нашег рада.

Основни недостатак свих чланака произлази из непознавања специфичности наше школе и облика нашег рада, те даље из непознавања ликовне проблематике.

Предрасуда је — још од пре рата — да бојемство и фрајерлук иду одавно уз позив сликара. Та веза, која данас углавном не постоји, механички се понавља у схватањима многих. Ако је бојемство постојало пре рата, онда је то у првом реду због положаја сликарства и сликара у предратном друштву, али зар је тај положај у нашем друштву остао непромењен? Свакодневни о.с.с. часовни рад у школи, свест о значају уметности у нашем друштву, интензиван друштвени живот у оквиру Удружења, борба против амораљних тенденција и предрасуда — постојало су ономадашњи дух бојемства. Шта и данас влада схватањем да су сликари обавезно бојемски људи, кривци због свих наших Удружења, а сликарство је само средство за их добијање? Свакодневни рад у школи, свест о значају уметности у нашем друштву, интензиван друштвени живот у оквиру Удружења, борба против амораљних тенденција и предрасуда — постојало су ономадашњи дух бојемства. Шта и данас влада схватањем да су сликари обавезно бојемски људи, кривци због свих наших Удружења, а сликарство је само средство за их добијање?

ОБАВЕШТЕЊЕ ЧИТАОЦИМА

Због Првомајског празника „Народни студент“ није изашао као редовно у среду, већ данас. Следећи број излази у среду 14 маја.

дружење бави низом питања и оно је због тога постало скретање подизања и друштвеног живота студента. У раду учествује већина чланова, који је оживео одмах по оснивању Удружења, па је време и утицај реакционарних елемената, или некритичан однос према иностраној култури сведен на минимум. Дебатни клуб, историјска група, политичка предавања, предавања наших истакнутих уметника одржавају се просечно два пута недељно. Скоро све изложке прошле су кроз дебатни клуб, на теме „Од Боша и Бројдела до надреализма“, „Утицаји из Париза“, „Апстрактна уметност“ итд. (Репортажа „Апстрактна уметност на дебатном клубу Академије ликовних уметности“ у „Народном студенту“ писана је без понављања грађе).

Ако овоме додамо да је ове године први пут од ослобођења одржан шах-турнир, да је основано Планинарско друштво „Венац“ које успешно ради, да ће ауто курс овога пролећа да оспособи прву групу спортера; да је основан Фото клуб итд., да је на име самопомоћи од новембра 1951 године до данас већ подељено материјално нестрпљивим студентима преко 200.000 динара, да је Удружење по питању наставе сарађивало од почетка ове школске године са школским властима те су под сугестивном студената учествовале исправке у наставном плану, покривајући проблем снижења цене боја, питање екскуриција, школске изложке итд. — а да се сав тај рад одвија у Удружењу чим чланови проводе осмочасовно радио време у школи, а укупно их има нешто преко 140, — тек тада се може добити приближна слика нашег рада. Но, и проблем забаве наших студената није скидао с дневног реда док се није исплава задвојила у формату. Тако се афирмирала идеја о одржавању Уметничких вечери. Циљ о.с.с. вечери је да на забавном полу облику студенте свих академија у Београду, на тај начин што се пре забаве одржи кратак пресек кроз једну уметничку епоху у извођењу студената са разних академија. Те вечери су углавном већ добиле своју физиономију, јер је до данас одржано пет, а шесто се виче припрема. (О овим вечерима такође је писао у „Народном студенту“ Живо Тартаља). Не улазимо у то да ли је репортажа добро написана, да ли у њој има контрадикција, чињеница је да је писац није схватио намену вечери. Он је сматрао да је то прослава, „... није само културна, већ и стручна потреба“, да је пошао од познатих схватања о романтизму у литератури па је очекивао да и о њима буде речи те вечери, мако се радило о сликарству. Међутим ликовној грави треба највише прићи. Колело негативно делује неодговорно писање о ликовним проблемима показује на пр. приказ у последњем броју „Народни студент“ „Деца и цвеће у сликама Маре Јелесна“ са потписом М. М. Ова изложба спада сигурно у најбоље изложке од ослобођења до данас, а њена позитивна оцена јача читаоца у погрешном гледању уметничких дела. Како и због овог случаја главну кривицу опет сноси наше Удружење, то ће се оно потружити да у заједници са „Народним студентом“ нађе убудуће облик сарадње на том пољу.

Б. КАРЛАВАРИС
претседник Удружења студената Академије ликовних уметности

„ГРАД“ У ГРАДУ — МАЛИГНА ДИФТЕРИЈА — УЛТРА ЗВУК И МЕДИЦИНА — 4.000 ПРЕГЛЕДНИХ СРЕДЊОШКОЛАЦА

То је мало чудан „град“ без градске буке, без продавница и бешкетних реклама; не чује се дупка трамваја, ни писак аутомобилских сирена, а ултисама, које су чудне — упадљиво чисте, са шептисима „Пастерова“, „Доктора Субтиња старијег“ итд. — лепају бело манџе лекара и студената. Велике клиничке зграде и институти речито говоре о не малом броју „становника“ овог града. Он је чудан још по нечему: ни једног секунда у рад не престаје, и то најчужнији рад — борба за људске животе, борба за све од новорођенчета до осамдесетогодишње старине.

Али упоредо са борбом против стихије, у корак са најновијим научним открићима, лекари — наставници оспособљавају будуће генерације лекара, нове научне раднике. А учинак њиховог систематског рада огледа се у ардом научном раду студената старијих година медицине.

„Студенткиња V године Зора Тодоровић збуњена је још једном погледом на микроскоп. Била је сигурна да је о дифтерији научила све, а сада, тај препарат под микроскопом упео је пометву у њено знање. Позвала је колегу са године Мишу Раотића. И он се изненадио: како је препарат са њом умрлог од дифтерије, ипак то што видео под микроскопом у многоме се не слаже са официјелним поставкама о дифтерији. „Али не, рекли су, мора да смо ми погрешили. Покушајмо на другом препарату“. Покушали су не на једном него на пет разних препарата, али резултат је био исти. И тада се родила сумња: овде се ради о посебном виду дифтерије, назване малигна дифтерија, која у медицинској теорији готово и није разјашњена, па према томе ни њено лечење не разликује се од лечења обичне дифтерије. Са сумњом је дошла и бојази: да ли њих двоје имају довољно знања и снаге да сеухвате у којем са том подмуком болешћу? Младачки полет је надахнуто, бојази је отпала, а они су се уз помоћ шефа катедре, професора Шаховића, озбиљно прихватили посла. Било је тешких тренутака, свака ситуација могла је да окрене ток знања, но они су истрајали до краја и утврдили: малигна ди-

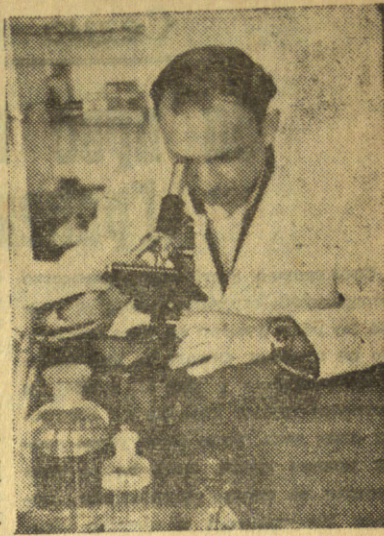
фтерија је посебан вид дифтерије, а смрт раније наступа, те не долази до потпуног развоја процеса на срчаном мишићу и плућима... па према томе захтева се и специјално лечење.

Није наше да докажуемо научну вредност овог становишта, о томе ће меродавни дати свој суд, али овде је симпатична тежња за личним усавршавањем, за даљим развојем науке.

„Две награде ЦК Народне омладине Србије, десет награђених радова на конкурсима факултета, писмене похвале руководства Савеза студената МВШ — резултат су плодног рада групе демонстратора Института за физикалну терапију, као и оностране помоћи коју им у свакодневном раду пружа шеф Института доцент Ротковић. Није случајно то, да је демонстратор Томин, члан ове групе, први студент медицине у Београду који се бави питањем примене ултра-звук у медицини (за његов рад шири се интерес код лекара). Својим радом о заштити од дејства ултравиолетних зракова, демонстратори Петровић и Мишићевић, поред научне вредности

постигли су и практичну: пронађено је средство чија производња није скапа а пружа добру заштиту...
Доцент Ротковић ове успехе објашњава овако:
„Најважније је то, да њих интересује шири материјал, а не само онај за испите. Сваке недеље група одржава научне састанке, а још се никад није десило да на тим састанцима није било интересантних научних проблема. Шта више, начин на који они те проблеме решавају показује њихову вредност, а судећи по досадашњем раду они много обећавају“...

„Ученици VII разреда једне мушке гимназије у Београду зачуђено су се огледали: у разреда је ушла група младих у белим манџицама. „Другови, рече им разредник, ово су апсолвенти медицине и дошли су да вас прегледају“...
Уствари иницијатива је потекла од шефа IV интерне клинике професора Плавшића. Он је новоформираној групи за интерну медицину препоручио испитивање обољења срца код ученика средњих школа. Задатак је захтевао много

Над микроскопом

времена и напора, али то није ометало осморци апсолвентна IV интерне клинике да га оберучке прихвате. Из дана у дан ишли су по београдским средњим школама, прегледали око 4.000 њака, вршили упоређивања, међусобно се консултовали, а сада пишу заједнички рад о томе. Студијом су се огледали кад је професор Плавшић у присуству осталих студената рекао да су радни овакве врсте веома ретки у медицинским наукама.

Миливоје БУРИЋ

НАУЧНИ ОГЛЕД ЈЕРЕМИЈЕ РАШИЋА

Научници Holst и Frölich препознали су 1912 године у Це-а-витаминози обољење скорбут-Шеснаест година доцније витамин Це је изолован из надубрежне жлезде гвечета. У њему се такође налази витамин Це који се изоловао у овом светом овом витамину је запажен као производ оксидативно-ферментативног процеса у биљкама. Нијме су богата плодови шипка, црне рибизле, напrike, поморанце, црвеног патлиџана, и др. Увиђајући значај витамина Це за људску исхрану, наши агрономи настоје да вештачким путем повећају његову садржину у биљкама. Тако је тежња да се наша прљопривреда преведе на интезиван начин производње обезбежена и борбом за витаминизацију биљке хране.

Док разговарам о томе са студентима агрономије Јеремијом Рашићем, прегледам његов научни рад о утицају бора на садржај витамина Це шећера и укиснине киселости у црвеном патлиџану. Годину дана је Јеремија Рашић вршио огледе, испитивао и вредно beleжио своја запажања.

Агрохемија са исхраном биљака, прича Јеремија Рашић, област је која ме посебно интересује. То мислим и да специјализирам. Питање витаминизације хране данас је jako актуелно. Ето, ја сам покушао да испитам како један микроелемент, бор, утиче на плод црвеног патлиџана, на садржај витамина Це у њему...
Пре годину дана Јеремија је поставио оглед. У неколико вегетационих судова долаз је вештачким љубриву бор. Биљке пажљиво неговане и редовно заливане водом почеле су да крлајају. Сваку промену у вегетацији он је beleжио у свој дневник. После извесног времена патлиџани који је растао у судовима са бором почео је да показује све видније знаке напрежа. Биљка је била бујна, лишће свеже и густо. То га је охрабрило. Оглед се развијао како је он предвиђао. Али једног дана природа се непозвано умешала у његов напоран посао. Град је уништио неколико судова са растињем. Мало после постами пошто чује све о Јеремијиним огледу, да је он свакако и оштар љубриву бор. Да бих избегао стереотипност у написима о нашим вредним студентима био сам склон да занемарим „стручни аспект“ изражен у деприму његове средње оцене. Међутим, мислим да би то било погрешно када је реч о Јеремији Рашићу. Јер, његова је средња оцена 10!

Нека дакле, овај напис о научном огледу Јеремије Рашића буде ипак завршен једном шифром. А оправдање нека буде њена вредност.

Са слушалицама у руци ове медицинарке са озбиљном пажњом и великим интересовањем испитују један озбиљан случај срчаног обољења

Пише: ПРОФ. др ВЛАДИМИР ВУЛИЋ, шеф невропсихијатричке клинике Медицинског факултета

О организацији умног рада с нарочитим погледом на учење

давању усмено или писмено одговорици на извесна питања која је третирао предавач. Целокупна обука у школи почива на заједничком раду наставника и ученика. Данас није на дневном реду тема како наставник треба да предаје да би привукао пажњу слушалаца, али ништа мање није ни твоја дужност да управиш своју пажњу на оно о чему се говори.

У твојим студијама није све подједнако интересантно, али се мораш навићи да и на „неинтересанте ствари“ обрађаш своју пажњу, имајући увек на уму да су и те тренутно неинтересанте ствари тесно повезане са твојим главним, животним циљем. У организацији свог умног рада већ си много постигао, ако ти више није потребно да напрежеш своју пажњу, ако је она постала за твоје предмете нехотична. Кад си упео да ти студије представљају твоје жеље, твоје интересовање, твоје потребе, онда ће твоја пажња без икаквог напрезања бити управљена на твоје студије.

да је памћење по смислу најбоље. У свему што учини мораш тражити повезаност, смисао. Разуме се кад учиш изоловано, кампајски нормалну анатомију, тешко ћеш тамо наћи неког смисла, али ствар стоји сасвим другачије, ако са њом наредо учиш ембриологију, хистологију и физиологију. Не могу се овде упустити у проблем да ли се нешто уопште дефинитивно може да запомни. Несумњиво је дак чињеница заснована на психолошким експериментима, да се нешто што се једном научило па макар па изглед сасвим заборавило, лакше савлада него ако се о томе никад није знало ништа. Научени материјал се боље задржава у памћењу, ако је учење било расподељено на дуже време. Психолошки експерименти гласе: ако се један низ слогова у току три дана понови осам пута дневно, онда ће бити осамнаест погодака; ако се тај низ слогова понови за шест дана четири пута дневно, онда ће бити тридесет девет погодака, а ако се исти низ понови за дванаест дана узаострице само два пута дневно, онда ће бити петест и три поготка. Иако је број понављања задатог низа слогова био исти у сва три случаја (24), разлике у резултатима су ипак огромне. Ови експерименти показују да ако једно кратко понављање из интерне медицине поновим за три узаострица дана осам пута дневно, научићеш много мање, него да си исто понављање за дванаест узаострицих дана понављао само два пута дневно.

Из овог јасно произилази да организованост пажње је неопходна за целовитост хармоничне организованости, формираности твоје целокупне личности.

Може ли се побољшати памћење? Потребно је да се узознамо са извесним психолошким чињеницама, са по неким од којих се не користе не само студенти него ни организатори система наставе и испита. Пре свега основна је чињеница

Из тога произилази претпоставка да нова понављања са старије асоцијације имају већу вредност него за старије односно да понављање више јача старе асоцијације него нове. Други експерименти су даље показали да се једна асоцијација, ако дуго постоји, теже заборавља него друга исте јачине али краћег временског порекла. Из овога изведен је закључак да је за савлађивање већег материјала несекономично учити парче по парче већ да је целовитост обухватити равномерно целокупан материјал тј. да се понављање појединих делова треба да расподељује временски што дуже уколико је у питању велики материјал, па пр. једна књига, онда изгледа да је економичније прехи прво цео материјал да би се задовољило општи утицај, па затим део по део.

Експерименти су показали да се мање заборавља, ако се после учења одмараш евентуално легнеш да спаваш, него ако се замараш напредно другим послом.

Интересантан је и врло поучан и овај психолошки експеримент: три скупине студената имају да науче једну пемцину каламет. Прва скупина се после учења одмара, друга је змала одмах да научи још једну пемцину, а трећа скупина један низ бесмислених слогова. Резултат је показао да је после 15 минута прва скупина могла да 92,1% да понови нову пемцину, друга за 86,4%, а трећа за 80,5%. Испитивања су после седам дана показала резултат код прве скупине 71,1%, код друге 59,2%, а код треће скупине 62,7%. Ти резултати показују да је после учења најбоље одморити се, али исто тако показују да слични садржаји памћења, који се брзо један за другим науче, један другог ремете и необично муче. При брзом учењу већег материјала то узајамно кочење остварује се показује катастрофално: на крају од свега тога се не зна више тако рећи ништа, јер сваку нову асоцијацију ослабљује следећа.

(Наставак у идућем броју)

Анц ШТАКА

Седмо фудбалско првенство студената Београда

За прво место ће се борити ВСШ, Економски, Грађевински и Ветеринарски факултет

Овогодишње фудбалско првенство београдских студената, које је седмо по реду, ускоро ће бити завршено по групама. Остало је још неколико утакмица у другој, трећој и четвртој групи, које ће се одиграти ових дана. Тако ћемо убрзо знати прваке група, који ће се такмичити за наслов фудбалског првака Универзитета и великих школа за 1952 годину.

ВСШ — првак прве групе

Шест екипа прве групе завршиле су своја такмичења. Прво место освојила је екипа Високе специјалне школе, прошлогодишњи победник фудбалског купа студентских екипа Београда. Она је током читавог првенства показала најсталнију форму и убедљиво је савладала своје противнике, нарочито Архитектонски (14:0) и Технолошки (14:1). То потврђује да ће екипа у завршним такмичењима бити једна од најожибиљивијих кандидата за прво место.

Табела има следећи изглед:

Table with 2 columns: Team name and match statistics (wins, draws, losses, goals scored, goals conceded). Teams include ВСШ, Филозофски, Архитектонски, ВПШ I, Технолошки, ДИФ.

Екипа Филозофског факултета је такође скупила 9 бодова, али је неке утакмице добила без борбе, тако да њен пласман није у потпуности реалан. Пласман осталих екипа се очекивао.

У другој групи — Економски

После одиграних утакмица друге групе стање на табели је следеће: Економски 3 3 0 3 14:4 6, Пољ.-шумарски 2 1 0 1 13:7 2, Електротехнички 1 0 0 1 1:4 0, ВПШ II 2 0 0 2 3:16 0.

Као што се види екипа Економског факултета је одиграла све утакмице и сакупила свих 6 могућих бодова. Најтежи сусрет имала је са екипом Пољопривредно-шумарског факултета I, коју је са доста вапора савладала 4:3. Тиме су економисти коначно освојили прво место. Друго место ће највероватније

„МЕДИЦИНАР“ И ДАЉЕ ПОБЕЂУЈЕ

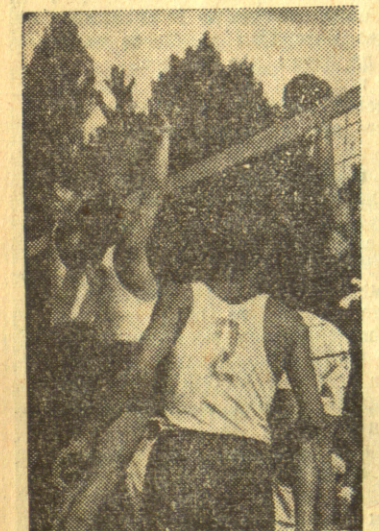
Такмичења се у првенству Београда фудбалери „Медицинара“ забележили су још једну победу. У о. бојанској лепој игри победили су „Раковци“ са 3:0. Екипа студената играла је у следећем саставу:

Шинковић — Петровић, Милатовић — Јанићијевић, Шећеров, Роглић — Панић, Живковић, Оташевић, Патригић, Шапић.

Два гола постигао је центарфор Оташевић. Поред њега добром игром још су се истакли Шинковић и Патригић. И после ове победе „Медицинар“ се налази на другом месту.

„ТЕХНИЧАР“ СЕ УЧВРЉУЈЕ У СВОЈОЈ ГРУПИ

Прошле недеље фудбалски тим „Техничара“ победио је другопласирану екипу „Дорћола“ са 1:0 и тиме се још више учврстио на четвртој табели, те сада води са четири бода испред „Дорћола“. Игра је била врло жива, али непродуктивна. „Техничар“ је играо у саставу: Борђевић — Кандић, Најчевски I — Најчевски II, Качуновић, Никошевић — Крестановић, Петровић, Савић, Мариновић, Радевић, Јединац. Гол постигао је Петровић, а у тиме су се истакли добром игром Качуновић и Радевић.

Са једног од многобројних сусрета у одбојци

пријати екипи Пољопривредно-шумарског факултета, која је по квалитету знатно јача од осталих у групи.

Два кандидата за првака треће групе

У трећој групи треба да се одиграју још две утакмице. Према досадашњим играма и пласману на табели два кандидата ће се борити за прво место:

Table with 2 columns: Team name and match statistics. Teams include Грађевински, Правни, Пољ.-шумарски, Рударски, Прир.-математички.

Грађевинци свакако имају највеће шансе да буду прваци своје групе. До сада нису изгубили ниједан сусрет (са Рударским 4:1, Правним 3:3 и Пољопривредно - шумарским 1:0), те се може са сигурношћу очекивати да ће у престојојој утакмици са екипом Природно-математичког факултета сакупити још два бода. Правници су једини одиграли ове своје утакмице и они ће најве-

роватније у коначном пласману заузети треће место.

Друга екипа Пољопривредно-шумарског факултета је такође кандидат за првака, иако са мањим изгледима него Грађевински факултет. Земунцима претстоји још сусрет са рударима, који су до сада сакупили само два бода (са Природно - математичким 3:2). Ако Земунци победе свога противника, тада ће имати 6 бодова и изабити би на прво место само у случају да грађевинци претрпе пораз у последњем сусрету са Природно-математичким факултетом. Али, то је тешко веровати. Зато ће њима, ако победе, припасти друго место.

Ветеринарски — првак четврте групе?

И у четвртој групи ће се одиграти још неколико утакмица. Све сусрете одиграће је само екипа НДВШ:

Table with 2 columns: Team name and match statistics. Teams include Стоматолошки, НДВШ, Ветеринарски, Машински, Фармацеутски, Медицински.

Тренутно на табели воде екипе НДВШ и Стоматолошког факултета, али имају мало изгледа да се ту задрже. Ветеринари су одиграли само две утакмице и обе решили у своју корист (са Фармацеутским 4:0 и НДВШ 3:2) и то са најожибиљивијим кандидатима за прво место. С обзиром да до краја првенства имају слабије противнике, може се очекивати да ће већ после првог сусрета изабити на прво место.

У овој групи нарочито изненађује слаб пласман екипе Медицинског факултета, тим пре када се зна да се „Медицинар“ са пуно успеха такмичи у фудбалском првенству првог разреда Београда. Од осталих екипа пријатно је изненадио Стоматолошки факултет, који је забележио две победе (Медицински 5:1 и НДВШ 1:0), један нерешен резултат (Машински 2:2) и један минимални пораз (Фармацеутски 1:2).

37 сусрета — 180 голова

Одиграно је 37 сусрета. У другој групи има да се одиграју још две утакмице, у трећој две и у четвртој пет. Највише голова постигнуто је у првој групи — 22, затим у четвртој 36, у другој 31 и у трећој 38. Иначе највише голова постигла је екипа ВСШ — 39, што значи да је њена извала била најпродуктивнија, јер је на утакмицама просечно по осам пута затрпала противничку мрежу.

Сл. ШИНДОЛИЋ

Једанаестог маја почиње

Студентско првенство у атлетици

Атлетско првенство студената Београдског универзитета, великих школа и академија, одржаће се ове године у два дела. Први део првенства обухватиће унутарфакултетска такмичења и трајаће од 11 до 18 маја, док ће други део, као квалитетно првенство, трајати између 17 и 25 маја. На овогодишњем атлетском такмичењу имају право учешћа сви студенти, чланови удружења Савеза студената. Целокупним такмичењем руководиће Олбор за физичко васпитање београдских студената.

Атлетско такмичење београдских студената ће се одржати у следећим дисциплинама:

Мушкарци

100 м., 110 м препоне, 200 м, 400 м, 1500 м, 5000 м скок у даљ, скок у вис, скок са мотком, троскок, бацање кугле, бацање диска, бацање копља и штафета 4x100 м.

Жене

60 м, 100 м, 800 м, скок у вис, скок у даљ, бацање кугле, бацање диска, бацање копља и штафета 4x100 м.

Марица АНТОНИЈЕВИЋ

Скок с мотком

Посета Ветеринарском факултету

Мој Сугриг ПРИЧА...

Нисам хтео да уђем на главни, већ на споредни улаз поред кога пише: Деканат Ветеринарског факултета.

— Извините молим вас, упитао сам једног од многобројних лица пред Деканатом, да ли бих могао...?

— Је ли ви приватно или служ. бено?

— Обавештења ради.
— Е онда не може! У десет сати.
— Али дозволите!

— Шта ја имам ту да дозвољавам. Радно време се зна. Пре десет сати у деканат не може нико ући.

— Сада је десет и петнаест изустих показујући мој сат — верујте, по радију.

— Десет и петнаест? Повојни мој сабеседник гласишем од кога је ходић од пода до таванице почео да трепери; отворио је ширим врата и рекао: „Видите ли колико има сати на овом часовнику“. Успео сам да проумам нешто што личи на потврђан одговор, јер је сат показивао пет минута до десет. Помислих се са тим, отстојих још десет минута и најзад добих дозволу да уђем.

— ...ваш рођак није на трећој години, рече ми чиновница прели, стављајући спискове студената, на другој исто тако.

— Нећете рећи ваљда?
— Налази се у списку студената прве године.

Не знам како и зашто али добих нагло жељу да се што пре видим с њим. Само што сам хтео да поћем, погледах у правцу оног зидног часописа. Његова велика скалаљка није се ни за милиметр померила

од момента када је показивала пет минута до десет!

Поћох да потражим рођака. Што сам се више приближавао горњем спрату, ходицима се све јаче распирстирао жагор. Сада сам већ могао да разазнам гласове:

— Пази, добро вишани... сад! Следио је туп ударац а затим узвици, један, два, више њих.

Открикнуо сам врата; предањом се указао овакав приказ: неколико студената су огласили бомбама тигуле које се обично дају коњима и теже 200 грама и са њима врше „операције“ по главама осталих. Ја сам напшао када се противнички габор са друге стране сале припремао за противнапад. Да би испунили своје главе, неутралу су, на изглед мирно, решавали укрштене речи.

— Која је ово година? упитао сам.
— Трећа. Вежбе из фармакологије, одговори ми један.

На време сам се уклонио.

Нисам много трагао за салом где мој рођак вежба. Срећа ме је и ту пратила, јер је окло стаклених врата било разбијено; погледах унутра...

Иако је напољу веома топло, прозори су били затворени (чак и они горњи) и подупрли столицама — половном инвентара сале. Један средовечан човек у белом мантилу обилазио је ове барикеде, испитивао њихову сигурност и с времена на време окретао се према неколицини студената, као да их је пребројавао.

Мада сам се пријатно осећао између ових парчади стакла, морао сам да променим положај, издужих врат још више и позвах најближег од студената.

— Да ли је мој рођак Мика Микић ту? упитах.

— Он са још једном групом колега вежба у природи.

— Зашто и ви нисте с њима?

— Нисам био тако спретан као ваш рођак.

— Не разумем.

— Само што сам се решио да побегнем стопана нашег Мике, кроз овај прозор тамо, а оно, напшао асистент и забарикадирао.

Нисам га више чуо. На разбијеном окло стаклених врата стављен је један гломазан предмет.

Не знам како сам се нашао у ауди, код главног улаза у зграду. Одмах лево, врата једне просторије била су отворена. Није лепо прислушкивати туђе разговоре, али овај ме је привукао.

— Хало! Да, прво молбу Урбани стичком заводу... такса 150 динара, затим молбу ИОНО,у, грађевин-

де међу студентима својих факултета. Дружине су успеле да заштеде, ресују велики број студената за планинарство, те постоје услови за њихово прерастање у самостална планинарска друштва.

Акције које је координациони одбор спроводио преко дружина потврђује да је планинарство заинтересовало велики број чланова и да сено у перспективи треба да постане саставни део живота наших студената. Патролно трчање које се изводи сваке године, а где учествује добар део планинара (ове године 15 патрола са по 4 члана), ентим смучање на Вјелашници, Јахорини и Тари, које је обухватило 200 планинара-смучара, две планинарске школе које су биле организоване на Дурмињу и безброј излета на Кошмај, Фрушку Гору, Бељаницу, Плетвице, Островицу и Гоч, то су све резултати са којима планинари ТЕСШ дочекују свој највећи празник — 18 мај. Зато ће на овај празнични дан поћи на планину Ртањ не само чланови планинарских друштава, већ и велики број студената и наставника ТВШ.

Поред тога што ће на митингу бити сумирани досадашњи резултати и најбољи бити похваљени, ову велику свечаност допуниће ползаак Титове штафете коју ће почети чланови дружине са Архитектонског и Електротехничког факултета. Штафета ће се кретати преко планине Рудник и Шумадије, а смењивање носиоца штафете обављаће се на сваких 35 км. У штафети ће учествовати чланови свих дружина чији ће укупан пут износити око 200 км. Иако терен преко кога има да прође штафета није погодан ни за лак, планинари су одушевљено прихватили ову одлуку координационог одбора за организовање самосталне Титове штафете Планинарског друштва „Ртањ“.

Марица АНТОНИЈЕВИЋ